

**T.C. ÇEVRE VE
ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**

HAYVANSAL ATIKLARIN YÖNETİMİ

Münüre TÜRKMEN
Çevre ve Şehircilik Uzmanı
Antalya 2018

Hayvansal Atıklar

Hayvansal atıkların ve hayvansal yan ürünlerin yönetimine ilişkin uygulamada yaşanan sorunlar ve bu atıkların yönetiminde Bakanlığımızın rolü

Çevre Kanunu

Madde 8

Her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır.

Kirlenme ihtimalinin bulunduğu durumlarda ilgililer kirlenmeyi önlemekle; kirlenmenin meydana geldiği hallerde kirleten, kirlenmeyi durdurmak, kirlenmenin etkilerini gidermek veya azaltmak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Hayvansal Atıklar

Tarım ve Orman Bakanlığı uhdesindeki konular

- Büyükbaş, küçükbaş veya kanatlı hayvancılık işletmelerinin asgari teknik, sağlık ve hijyenik şartlara uygun olarak kurulmasını,
- Bu işletmelerin verimli çalışmasını, hayvan sağlığı, hayvan refahı ve halk sağlığının korunarak hayvansal gıda güvenliğini sağlanmasına

yönelik mevzuat

İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliği

5996 sayılı Kanuna dayanan ve 4/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan

- Hayvancılık işletmelerden kaynaklanan hayvansal yan ürün olarak değerlendirilecek ürünlerin toplanması, taşınması, muamelesi, dönüştürülmesi, işlenmesi, depolanması, pazara sürülmesi, dağıtılması, kullanım ve imha işlemlerinin tüm aşamaları
- Kategori 1, kategori 2 veya kategori 3 olarak belirlenen hayvansal yan ürünler

Kategori 1, kategori 2 veya kategori 3 olarak belirlenen hayvansal yan ürünler

- Hayvansal dışkılar dahil deri ve postları, boynuz, diz ve dirsek eklemi dâhil ayakların ve tüylerin, işletmeci tercihiyle hayvansal yan ürün olarak değerlendirilebilir.
- Bu yan ürünler için işletme bazında Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yan ürün belgesi verilmemiş ise Atık Yönetimi Yönetmeliği kapsamında yönetimi sağlanmalıdır.

Kategori 1, kategori 2 veya kategori 3 olarak belirlenen hayvansal yan ürünler

Ölü hayvanların ve bütün vücut veya parçaları ve hayvan kadavralarının Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmelik çerçevesinde yakma tesislerinde yakılması gerekmektedir.

Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmelik kapsamında yer almayan kazanlarda veya yakma fırınlarında yakılması veya düzenli depolama tesislerinde bertarafı çevre mevzuatı çerçevesinde uygun görülmemektedir.

- Ölü Hayvan veya Parça Etlerin İmhası

Teknik Özellikler (İmha Fırını)

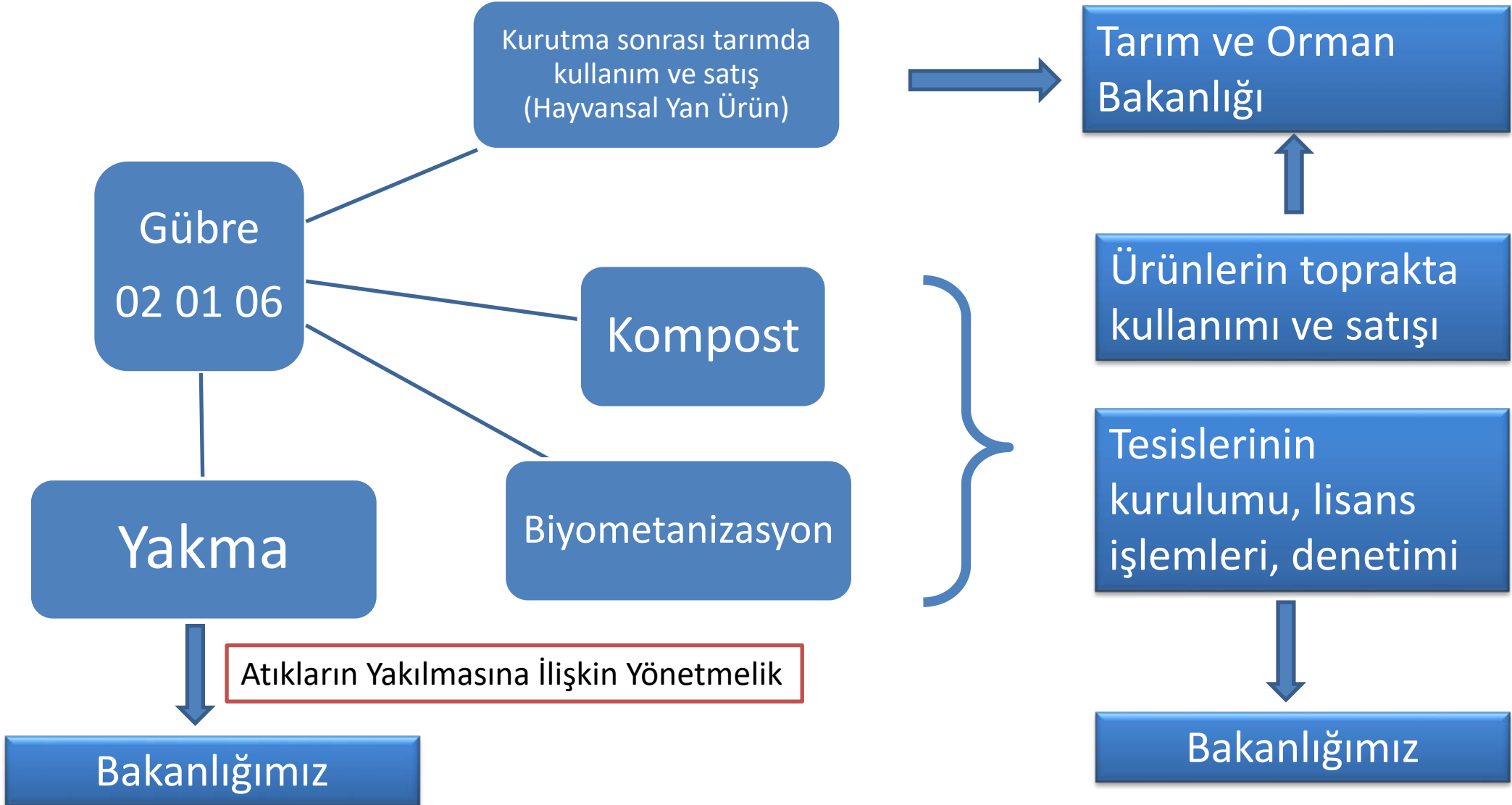
- Tip : Özel
- Kısım : 2 Adet (2 Kısım)
- Kapasite : 2 m³
- Ölçüler : 1400 x 1200 x 1300
- Brülör (Kapasite) 1 : 20 - 24 kg/h
- Brülör (Kapasite) 2 : 4 kg/h
- İzolasyon : Mermer köpüğü + Taş Yünü + Galvanizli Saç
- Taşıma Arabası : Mevcut
- Otomatik Yakma Sistemi : Mevcut
- Elektrik Panosu : Mevcut
- Aralarındaki Bağlantı : Mevcut
- Baca : 6 metre - Cr

*** Laboratuvar, hayvan üretim çiftlikleri, ilaç fabrikaları vb. yerlerden çıkan deney hayvanları, küçükbaş ve büyükbaş hayvanları imha etmek için tasarlanmıştır...

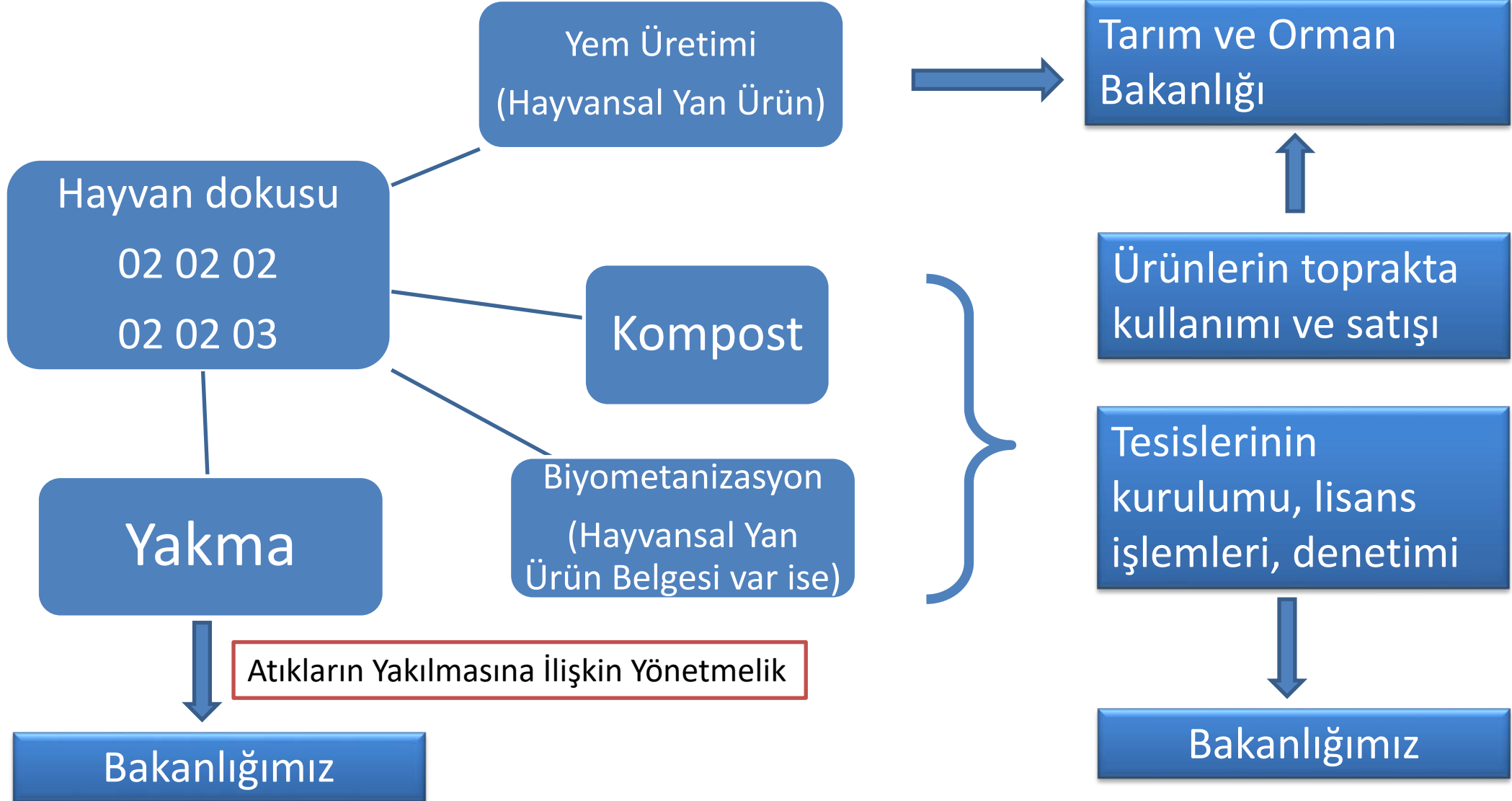
Hayvansal Atık Yönetimi

Hayvansal Atık Yönetimi

**T.C. ÇEVRE VE
ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**

Teşekkürler.

E-posta: munure.turkmen@csb.gov.tr

Telefeon: 0 312 586 3075